

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová
a lap szellemi részét illető közlemé-
nyek, előfizetési- és hirdetési díjak
küldendők.

és

VIDEKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 3frt — kr.
Félévre 1,frt 50 kr.
Negyedévre — 75 kr.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Megyei választások.

November hó 6-án fognak megyénkben, a megyei képviselő választások meg-
ejtetni, ekkor lesz alkalma a választó kö-
zönségnek, hogy azon képviselők helyett
kiknek megbízásuk lejárt új választás ut-
ján oly egyének által töltsék be, kik arra
érdemesek, avagy érdemtelenekek, mert bi-
zon már azt is tapasztalnunk kellett, hogy
a „nép” tévedni is szokott.

Mi részünkről minden egyéni tekinte-
teket mellőzünk. Nincsenek s nem is lesz-
nek jelöltjeinek, bár ha netalán arról kel-
lene meggyőződünk, hogy a választó kö-
zönség többsége esetleges kortesfogások
által hagyta magát félre vezetni s oly
irányba tereltetik melyet helytelennek ta-
lálunk, nem fogunk késni a megye, a ker-
ület, de különösen községünk érdekét
tartva szem előtt köteletségünket teljesíteni
s őket tévedésükről felvilágosítani.

Mióta a megye régi befolyását elvesz-
tette nem volt oly zajos restauráció mint
a milyen, ez lesz de nem is volt az idő óta
oly fontos kérdés — hogy kik választassanak
meg, megyei képviselőkkül mint ez idő szerint.

A most megválasztandó
képviselek fogják valószí-
nűleg ez alkalommal legu-
toljára a megye tisztviselőit
megválasztani mint akiket az ál-
lami adminisztráció is hivatalukban
fog találni. Fontos a jövőre is
messze kiható, szükséglet tehát, hogy ott fed-
hetlen, puritán jellemű, képzett egyéneket
lásunk kik a megye érdekeiért sikerrel
küzdeni — munkálkodni képesek legye-
nek, mert igen valószínű, miként a megye
is hozzá fog szólni az állami adminisz-
trációhoz, mint a mely ezredéves jogait ké-
szül megváltóztatni s mely jövendő sorsa élete
fölött akar határozni.

Felhívjuk tehát a választó közönség figye-
lémet a közlegő választások fontosságára, s saját
érdekében figyelmeztetjük, hogy ne hagyja
magát kortesek által befolyásoltatni hanem
tanuljon meg már valahára a saját lábán
járni és oly egyéneket tiszteljen meg bi-
zalmával kik arra érdemesek.

Ne vonjon bele e választásokba ország-
os politikát, annál kevésbé magán dol-
gokat, most a megye érdekéről van szó első
sorban, ezt kell szem előtt tartani. Ne vezetse
tehát magát a választó egyéni rokon vagy
ellen szenv által, hanem válasszon oly
egyéneket kik érdekünkben cselekedni tu-
dnak is, akarnak is.

Szokás ily alkalmakkor a választók
kezébe szavazó listákat nyomni melyre már
szép sorrendben rá vannak írva az „érte-
kezeteken” kijelölt egyének nevei.
Az ilyen néhány „vezér” által leg-
többször baráti szempontokból jelölt egyé-
nek nem mindig felelnek meg kötelessége-

iknek és több kárt mint hasznot tesznek.

Kétségbe vonja a választó önáló gon-
dolkozási képességét az ki egy ilyen kész
listával akarja őt leszavaztatni. Reméljük
hogy minden egyes választó saját meg-
győződését fogja követni és az ily sab-
lonszerű választáshoz nem fogja magát esz-
közül felhasználtatni.

„Függetlenségedet a nagy
világ kincséért áruba ne
vesd.”

A közutakról.

Igen fontos törvény — javaslat fekszik
most a képviselőház asztalán. Régi szükséglet-
nek felel meg és ezért a képviselők pártkülömb-
ség nélkül szívesen vették, hogy Baross keres-
kedelmi miniszter benyújtotta.

A közutakról és vámokról szóló törvény-
javaslat nagy változást fog előidézni közutaink
állapotában. Nemcsak az utakat lesz hivatva
megváltoztatni és jobb karba helyezni, hanem a
közutak fenntartására kivetett adók rendszerét
is olyan alapra akarja fektetni, mely a moder-
nebb szellemnek megfelel.

Eddig bizony nagyon furcsa módon róttá
le az ország lakossága ezt az adónemet. Igaz-
ságtalan volt a felosztása és ép azért véghetel-
lenül terhes. A szegény embert aránytalanul
jobban sújtotta mint a gazdagot, dacára annak,
hogy a szegény ember gyalog járvány kevésbé
vette igénybe a gazdag földbirtokos vagy gyá-
rosnál.

A közutakról és vámokról szóló törvény-
javaslat, melynek részletes tárgyalását most
végzi a képviselőház, a közmunkaszolgáltatás
eddig alapját, a természetben való
leszolgáltatást elveti és egyenes adó utáni
kivetéssel szándékozik helyettesíteni.

Ezen kivétel az egyenes adó 10%-ának
összegénél több nem lehet és megállapítja egy-
uttal az ut-adó minimumát is, mely három kézi
napszám árának felel meg.

Ez utóbbi kivétel természetesen a helyi
viszonyok szerint nagyon változó és ép azért
elkülöníti ki van mondva, hogy ez az ut-adó mi-
nimum 1 frt 50 kr-nál több nem lehet.

A közutak jókarban tartásáról is más kö-
zegek fognak ezentul gondoskodni, a szerint, hogy
az illető utak milyen érdek köröknek szolgálnak.
Nagyon természetes, hogy a melyek vasuti-ál-
lomásokhoz vezetnek, azok költségeit a kereske-
delmi és iparvállalatok a törvényhatóságok és
az illető vasuti érdekelttség viseli.

Az utak felügyelésével és rendben tartá-
sával megbízott közegeket — a mérnököket és
utbiztosokat — a főispán fogja kinevezni, a mi-
által ezek állami tisztviselőkké válnak és a mi-
nisterium főfelügyelősége alá kerülnek.

Mindebből kitűnik, hogy a tárgyalás alatt
levő törvényjavaslat nagy fordulatot jelent köz-
uti állapotainkban, melyek tudvalevőleg eddig
nem voltak a legörvendetesebbek. Hogy az új
helyzet jobb lesz e a réginél azt a jövő meg-
fogja mutatni.

Közigazgatási bizottsági üléssel.

Megyénk közigazgatási bizottsága f. hó
22-én tartá rendes havi ülését. Az ülésen me-
lyen Zsilinszky Mihály főispán elnökölt, majd-
nem minden bizottsági tag részt vett.

Fontosabb kérdések nem kerültek föl. Az
ülés végén némi elevevést az egyhangu tár-
gyalásnak Novák József bizottsági tag felszó-
lalása az erdészeti ügyben, Sima Ferenc bizott-
sági tag felszólalása a közigazgatási előadói
állás kellő representálása érdekében.

Novák József ugyanis előadja, hogy a tör-
vény világosan azt rendeli, hogy a közigazga-
tási bizottság havi ülés elé az erdészeti bizott-
ság jelentést tartozik tenni, mely az ülésben
tárgyalandó. Nálunk a közigazgatási bizottság-
nak még soha nem volt módja foglalkozni az
erdészeti bizottság jelentésével; mert ez a bi-
zottság még nem jelentett. Miért is felhívja az
alispán figyelmét, hogy az erdészeti dolgok
traktálhatása érdekében, utasítsa az erdészeti
bizottságot, hogy észleletéről jelentést tegyen.

Sima Ferenc pedig felhívta a közigazgatási
bizottság figyelmét arra a körülményre, hogy
törvény szerint a közigazgatási előadó is egy
hivatalbéli tagja a közigazgatási bizottságnak.
A kormány ezen állást bizonyára azért szer-
vezte, hogy legyen a megyének egy közege, ki
hivatalból foglalkozzék és hivatászerűleg a me-
gyei mezőgazdaság, ipar és kereskedelem, szó-
val a közigazgatási élet terén, előforduló min-
den azon jelenségekkel, melyek estleg közigaz-
gatási intézkedést, beavatkozást és eljárást ígé-
nyelnek. Ezen állás Csongrádvármegyénél soha
nem volt kellőleg representálva: pedig többször
fordul elő eset, a mikor szép feledata volna a
közigazgatási előadónak. Ilyen lett volna ez év-
ben a sáskajárás is. Ez oly mezőgazdasági je-
lenség volt, mely több irányban involválta volna
felsőbb hatósági eljárást, ha a közigazgatási elő-
adó ezt a körülményt a közigazgatási bizottság
plenuma elé hozza.

A bizottság, illetve a fő- és alispán meg-
ígérték, hogy mindkét felszólalást figyelemre
méltatják, s intézkedés fog tétetni aziránt, hogy
az erdészeti bizottság jelentései bejőjenek a bi-
zottság elé, egyszersmind, hogy a közigazgatási
előadói állás kellőleg legyen representálva.

Az ülésnek egyébként főfontosságú tárgya
a pénzügyigazgató jelentése volt az évi adó- és
illetékfizetés viszonyaira nézve.

Munkás segélyző egyesület.

„Mégfogya bár, de törve nem,
Él nemzet e hazán.”

Hányan és hányszor mondják e mondatát
nagy költőknek el naponkint, annélkül, hogy
meggondolnák ennek értelmét, hogy miért kell
nem épen nálunk oly nagy mértékben fogyni a
népnek?

Ha a statisztikai adatokat olvassuk, meg-
rémülve vesszük észre, hogy a külföldhöz ha-

sonlítva majdnem kétszer annyi a halálozás nálunk. Hiszen nagy Sécsényink szerint „még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, ha az magyar, oly kevesen vagyunk“ és mégis mily keveset tesznek azok, a kik tehetnének és kiknek tenni kellene a nép érdekében, hisz a nép teszi a nemzetet! Ha megfigyeljük a harangok zugását, úgy észrevehetjük hogy nem telik el egy nap, hogy egy két halottunk ne volna és a fekvő betegek számát, ki tudná felsorolni? hisz alig van ház, hol beteg ne volna! Ha azt találnók kérdezni ki s mi ennek az oka? Mindenki vállalt fog vonni, senki sem törődik vele.

Pedig sokat, igen sokat lehetne tenni. Pedig hány beteg fekszik heteken keresztül a nélkül, hogy orvost látna, és ha hivat is egyszer orvost, azt gondolja, hogy most már eleget tett kötelességének, és használja azért tovább az egyes kurozslósok szereit, hisz sehol annyi javasasszony nincs, mint nálunk, mintha minden öregasszonynak az volna a hivatása.

Hányan halnak meg orvosi segély nélkül azt csak a beavatott szak-körök tudnák, de nem tudom, mi okból, elhallgatják.

Ha mindezek okát kutatjuk, igen egyszerűen rájövünk, ha tekintetbe vesszük a helybeli viszonyokat. Az itteni lakosság nagyobb része munkás néposztályhoz tartozik, mely tudvalevőleg annyit keres, a mennyit épen elkölt, így ha megbetegszik nem keres, nincs pénze, ha orvost hivat, annak honorariuma bármily csekély, de a gyógyszerrel együtt bizony felug 1—2 frtra, a mi nem minden munkás embernek van meg, ha néhány napig feküdt. Pedig mily könnyen lehetne ezen a bajon segíteni, ha egyesülénének a munkások, és egyület alakítanának, ha minden tag napi keresményéből csak egy kr. fizetne be, az hetenként 7 kr. volna, ennyit bármely munkás nélkülözhetne ezért aztán kapna ingyen orvost, gyógyszert, ápolót, ha a kenyér kereső betegedne meg tisztességes havi heti pénzét, hogy ne kellessen nyomorogni, és mind ezt egy kr. napi fizetésért. Ugy hiszem, hogy polgáraink közül nem volna egy sem, mely kivonna magát ezen nemes intézmény alól. Tisztelt polgártársak! a saját érdekükben kérem fontolják meg jól a mondottakat, ez oly intézmény volna, mely a felsorolt bajok nagyobb részét megszüntetné, és az eddigi tarthatlan sa nyaruságoknak véget vetne. Valjon kinek ne esnék meg a szíve azon a látványon, midőn egy

szobába belép, hol az asszony beteg, a gazda munkába van, nincs a betegnek senkije a ki ápolja, a ki egy kis levest főzön, az egész napi ételme az ágy mellett levő széken van, hány ily esettel találkoztam én már! és hány van mit én nem láttam? Ujra kérem uraim jól, de jól fontolják meg a mondottakat:

Községi ügyek.

Nem tagadjuk szoktunk támadni a község érdekében ott hol erre alkalom nyílik illetve midőn azt tapasztaljuk, hogy a hivatott egyének kiket a népbizalom arra a helyre helyezett hol cselekedni kötelessége kötelezettségeinek az illetők nem felelnek meg. Ily esetekben személy válogatás nélkül megszoktuk mondani, hogy az illető „előljáró“ bünt követ el — ha nem cselekszik, hatáskörében, hogy a hiány az adó fizető polgárok javára pótolásék. Örömmel kell tehát azon körülményt is szíves olvasóink tudomására hozni, hogy igen is az előljáróság igyekszik egyes esetekben — (ma még csak ezt mondhatjuk) — az általunk, mint a helyi (sajnos még többre nem vihettük) közvélemény nyílt kifejezője által hangoztatott sérelemek orvoslására.

Szilágyi Ferenc esküdtbíró érélyének köszönhető elsősorban az, hogy az évek óta nélkülözött utcai gyalogjárdák már valahára lerakattak, és dicsézőleg kell megemlékeznünk azon tényről is, hogy a község az általunk sürgetett vízmérő korlátokat elkészítette, melynek hiánya sok szerencsétlenségnek volt már okozója.

Mind ezekből azt az örvendetes következtetés vonjuk le, hogy előljáróságunk — felébredt már valahára, és kezdi belátni azt, hogy az adófizető polgárok óhajának teljesítéséért is kell valamit tenni.

Helyi és vegyes hírek.

A megyei képviselő választás megyénk területén november 6-án lesz. Szentesen választó kerületenként a következő megyei képviselők lépnek ki: I. kerületből Kristó Nagy István, Sima Ferenc, Dósa Béla, Ónodi Lajos, Hoffer Antal, Zelnay Károly. Választási hely a kaszinó; vál. elnök Kiss Zsigmond; — II. kerületből Kalpagos Szabó Bálint, Pólya Ferenc,

Kálmán Mihály, Döme József, Babós József, Kálmán István. Vál. hely Neumann Jónás kávéházi helyisége, vál. elnök ifj. Bartha János. — III. kerületből Balogh János, Aradi Kálmán, Várady Lajos id., Farkas Gedeon, Hódy János. Vál. hely a ref. egyház tanácsterme, vál. elnök Nagy Imre — IV. kerületből Temesváry Antal id., Udvardy Sándor, Szabó Ignác, Kiss Mihály, Józai András. Vál. hely a r. kath. egyház tanácsterme, vál. elnök id. Várady Lajos. A szentesi alválasztó kerületekre pótelnökök; Bányai József és Burián Lajos.

II. Csongrád városánál:

az I. alv. kerületből Kádár Henrik id., Deák Rókus (meghalt), Petrik József, Réti Ferenc, Bárdos Imre. Vál. elnök Szabó Imre. A II. alv. kerületből Csemegi Antal, Bába Sz. Rókus, Draskovics Decsö, László. Vál. elnök Ujhelyi Nándor. A III. alv. kerületből Kajtár Pál, Borbás Mihály, Herke Ferenc. Vál. elnök Réti Ernő. Az összes kerületekre pótelnökök Eszes Mátyás, Blázsik Márton.

III. A szegedári kerületből:

Hubacsek Pál, Wimmer Károly, Szluha Imre, Pap Ödön, Varga Károly, Puskás Pál. Vál. hely a volt megyei széképület nagy terme. Vál. elnök Novák József, pótelnök Kovács Imre.

IV. A tápéi kerületből:

Hegedüs István, Kalapis János, Siági Bálint, Fehér Antal, Rác András. Vál. elnök Varjassy István, pótelnök Burg Dénes.

V. A dorozsmai kerületből:

Illés Antal, Zádory Károly, Kovács Imre (meghalt), Dudás Béla. Vál. hely a községháza.

— A fogyasztási adóbérlés ügyében tárgyalt egy bizottság f. hó 25-én d. után 3 órakor Fülöp Bodog pénzügyi fogalmazó ural — még pedig a nyilvánosság teljes kizárásával.

— A régi szekház. Zsilinszky Mihály főispán azt az örvendetes hírt tudatta a közigazgatási bizottság tagjaival, hogy a volt megyei széképületet, mely most parlagon, felhasználatlanul hever Szegváron, a gróf Károlyi család valószínűleg átveszi a vármegyétől valamely emberbaráti célból. A dolog még nem befejezett tény, de ha azzá válik: csak örülhetünk neki mert egyrészt a vármegye megszabadul egy nem értékesített, holt objektumától, másrészt pedig megyénk egy emberbaráti intézményt nyer, amiben ugy is nagyon szükségünk.

— A Tömörkény válásának kérdése nagy

TÁRCZA.

Visszaemlékezés.

Álom volt az egész
Édes rövid álom . . .
Még egyszer átélni
Világért sem vágyom,

Mért nem ámitottál,
Mért nem hitegettél
Tovább szép szavakkal
Mint ahogyan tettél.

Mért nem maradt tovább
Titok lelked foltja!
Bus életem sorsa
Most rövidebb volna!

A l m á s i.

Az árva.

(Rajz.)

Irtá: **Koncz Sándor.**

Van-e nagyobb csapás, a mi embert érhet, mint ha egy olyan kiskoru gyermek veszt el

egyetlen támaszát, gondviselőjét, édes anyját, a ki az apját nem is ismerte? Ez a nagy veszteség pótolhatatlan, megérzi azt a vesztes egész életén keresztül.

Szegény Sugár Fercsikének meghalt az édes szülője. Nem maradt senkije ezen a nagy világon, a kihez fordulni tudna nagy elhagyatottságában. Nincs többé a jó édes anya, a kihez egy darabka kenyérért szaladt, mikor megéhezett; a ki megsimogatta szép szöke fejcsékjét s szeretettel vigasztalta, mikor a többi utca gyerek kicsufolta vagy megverte.

Ma kísérté ki a temetőbe a drága halottat, néhány szomszédasszonnyal, a kik megadták neki a végtisztességet. Mikor a földet ráhányták, hogy már a koporsóját sem láthatta, olyan keservesen sirt a szegény kis árva, hogy az isten is megszánta volna.

A temetés után az egyik szomszédasszony hazavitte a gyermeket. De hát mit csináljanak evvel a szegény porontytyal, mikor maguk is oly szegények?

Mi lesz belőled, te szegény kis árva! — mondogattak sohajtozva, sopánkodva.

De jó az isten, pártját fogja az árváknak.

Buzás András, jómódu és jószívü földesgazda megtudta a kis fiu árvaságát s magáboz vette kecskepásztornak.

A kis fiu okosan nézett szép két szemével a gazd' urára is figyelmesen hallgatta an-

nak böles oktatásait, a mikor az előadta neki kötelességének sorrendjét.

A kecskék és gödölék is örömmel üdvözölték az új pásztort és bizalmasan dörgölődtek hozzája.

Kihajtotta a nyáját a falu mögött elterülő nagy erdőre és figyelemmel kísérte annak minden egyes darabját.

Csakhamar ugy beleélte magát új helyzetébe, mintha egész életében mindig kecskepásztor lett volna.

Az öreg Buzás gazda nagyon megszerette a kis pásztort, a ki ellen nem volt semmi panasza; el is látta mindennel, mintha a tulajdon édes fia lett volna. Azután a kis Örszike, a gazduram aranyos leánykájja, sohasem feledközött meg a Fercsike tarisznyájáról, minden reggel tele rakta azt minden féle jóval, a mi csak a háztól kikerült.

A Fercsike tehát megelégedhetett a sorsával, a mint hogy meg is volt.

De mikor az erdőben legeltetné a nyáját, gyakran el-gondolkozott a szegény édes anyjáról. Azt csak nem tudta elfelejteni.

A szép, dombos-halmos vidékről, a hol az erdő feküdt, ellehetett látni a falu temetőjéig a falu temetőjéig s a Fercsike szeme untalan arra tévedt és akkor nagyokat sóhajtott szegény, néha könnyezett is. . .

A nyáj legöregebb kecskéje, nagy bizama lett a pásztortfiúnak; ott ballagott, ott le-

vitát idézet elő a legközelebbi mult megye gyűlésen. Sima Ferenc helyessén felhozott indokoknál fogva egyszerűen elutasítani kérte a kérelmezőket. Az állandó választmány indítványa, mely el is fogadtatott, az volt, hogy a főszolgabíró bizassék meg a felekkel való tárgyalásra, melynek feladata volna megállapítani, hogy az egymástól elszakadó két tél, miként osztozzanak meg a községi javak és terheken.

— **Megei utibiztos.** Az üresedésben levő megei utibiztos állást, mint értesülünk, képzett mérnökkel óhajtják betölteni, kinek fizetését inkább javítanák vagy 300 frttal. Ez az eszme nagyon életre való s kívánatos, hogy megvalósuljon.

— **Ellenőrzési szemle.** A közös hadsereg ellenőrzési szemléje tegnap t. hó 26-án tartott meg községünkben.

— **Országos vásárunk** tekintve az utainak esős időben való járhatatlanságát, elég rosszul sikerült. Tegnap volt a vásár még soha nem tapasztalt kevés felhajtással. A ló vásár alig jöhet figyelembe egyetlen értékes ló sem volt a vásáron. A szarvas marha vásár is rendkívüli silányan sikerült.

— **A Tiszába fult** kocsiától lovastól egy földmunkás olasz, az anyási ásásnál.

— **A négyaraszos Robinson.** Nincs több négy arasznál s a mindszei alsó-, vagy felső-sorról, ahol meglátta a napot először, nekiindult a világnak. S elért egészen Szegedig a kis kalandos legényke. Ocsay Gyurikának hívják, mondá, midőn beállított Zvér József uramhoz, aki mesterségére nézve pék. — Aztán mi járathat vagy fiam? kérdé tőle a majszer. Elmondja a csöpp ember, hogy ő egy szegény árva fiók, akinek se apja, se anyja nincsen legjobb szeretne olyan mesterséget tanulni, amelyikkel kalácsot sütnék. Az igen szép mesterség, ő nagyon szereti a kalácsot. Zvér uram megszánta a gyereket, s föl is fogadja, ha hamarosan ki nem derül, hogy a kis imposztor négy araszos polgár akkorát hazudott, hogy egy öles svindler se tud különbet. Mindszentről szökött meg, ahol apja, anyja élnek s keresik a kis szökevényt, akit ölben vittek be a városházára. Ott aztán megbékült egy jó darab fehér czípoért.

— **Kosuth olasz állam polgár.** Mint az

gelt mellette s nem tágitott az oldala mellől még akkor sem, mikor delelni tértek az erdő árnyas fái alá.

Egy alkalommal a kis pásztor elmesélte az öreg gazdának, hogy volt ám neki is egy édes szülője, de meghalt és ott nyugszik a falusi temetőben, a hol pusztá sirhalmát még csak egy darabka fejfa sem jelöli, mert hát nem tett rá. Aztán ha majd egyszer sokan, nagyon sokan lesznek ott abban a temetőben, még majd nem is fog rátalálni a kedves sirhalmára! A szegény kis pásztor elkezdett keservesen sirni. Az öreg gida ugy szeretett volna megszólalni, hogy vigasztalja, de hogy nem tudott, hát csak hozzásimult és megnyalagatta a lecsüngő kezeit, így fejezte ki a részvétét bánatos kis gazdája iránt.

Csak az a kereszt, mindig az járt az árva fiu fejében.

Delelés után új legelő felé terelte a nyáját, hol szebbnek, jobbnak gondolta a mező fűvét s illatosabbnak a virágokat. A mint a nagy uton ballagtak tovább, egy nagy bükk fát, pillantott meg; azt a bükkfát, a mely alatt az édes anyja életében sokszor megpihent, mikor estenden a munkáról hazafelé ment. Nagyot sóhajtott a Fercsike, mikor ideért.

Este, mikor nyájával hazatért, megint eszébe jutott a kereszt. A kereszt meg a bükkfa. Nyugtalanul hánykolódott a fekvő helyén, nem tudott aludni.

— Csak már reggel volna! — Ezt hajtogatta az egész éjen át.

olasz lapok jelentik Kossuth megfogja kapni a nagy olasz állam polgári jogot és szenátorrá fog kineveztetni, minthogy különben januárban jelentkeznie kellene az Osztrák-magyar konzulatosnál, hogy ott magyar állam polgárnak nyilvánítsa magát. Erre a lépésre Kossuth nem akarja magát rászánni.

A közigazgatás reformjának tervezete.

Ezen tervezet még csak egyszerű conceptio, mely sem végleg megállapított, sem pedig befejezett munkának nem tekinthető, hanem csak a kormány e tekintetbeni az irányelveinek egyszerű skizirozása.

A vázlat következő:

1. A községekről szóló törvények módosítandó lenne a következő irányelvek szem előtt tartásával:

A kis és nagyközségekre nézve:

A községi hatáskörben foglalt önkormányzati (községi belügyek intézésére vonatkozó) jogszivány elkülönítendő lenne azon másiktól, mely a kormány és törvényhatóság által az állami és törvényhatósági közigazgatás keretében tett intézkedések végrehajtásában áll.

2. Az I. alatt jelzett első feladat (a községi belügyek intézése) szabatos körvonalozás, hatékony felügyelet és ellenőrzés szenvedése mellett továbbra is meghagyatnák a község szerint összeállítandó képviselőtestület és a végrehajtásban az ennek felelős és időszakonként választandó előjáróság képviselő; a másik ellenben (kormány és törvényhatósági intézkedések végrehajtása) a községi hatáskörből kiszakítandó s a jelenlegi közigazgatás hasonlóságára szerzett községi csoportonként alkalmazott biztosokra ruháztatnák át.

3. A községi csoport-biztosok a megyék közigazgatási bizottsága által, a mostani község jegyzőkhöz hasonló minőségű egyenként összeállított lajstrom alapján a belügyminiszter által élethossziglan nevezetnének ki, fizetésüket és nyugdíjukat az állampénztárból huznák s hivataluktól csak bírói ítélettel bocsájtathatnák el, azonban a belügyminiszter által bármikor és akár hová áthelyezhetők lennének.

4. A csoport-biztos utasításait rendszerint a főszolgabírótól venné s közvetlenül annak lenne alárendelve.

5. A községi képviselőtestület és előjáróság a csoport-biztos minden az állami és törvényhatósági közigazgatásra vonatkozó eljárásaiban támogatja s e végből hozzájárulást is felhívásait teljesíteni tartozik.

B. Rendezett tanácsú városokra nézve:

1. Az azok hatáskörébe foglalt jogsziványoknak az A) 1. pontja alatt jelzett szétválasztása szintén keresztül viendő lenne, azon eltéréssel mindazon által:

a) hogy azokban az állami és törvényhatósági közigazgatásra vonatkozó intézkedések végrehajtására nem alkalmaztatnák külön állami közeg, hanem az egyenesen a polgármesterre bizatnák, kinek ennek következtében kettős minőségű képest a belügyminiszternek a képviselőtestület hármas kijelölésére alapított előterjesztésére ő Felsőge által élethossziglan nevezetnének ki, fizetését és nyugdíját az állami

pénztárból huzná, hivatalától csak bírói vagy fegyelmi határozattal mozdíthatnák el s át nem volna bélyezhető;

b) hogy a rendőri igazgatás ügye a rendezett tanácsú városi hatáskörből kiszakítva államosítottanék, következésképpen a rendőrségi hivatali személyzet a miniszter által élethossziglan kinevezetnének, fizetését és nyugdíját az állami pénztárból nyerné, csak bírói vagy fegyelmi ítélet folytán bocsájtathatnák el, szolgálati érdekből mindig és bárhova áthelyeztetnének.

2. A polgármester az állami és törvényhatósági adminisztráció körébe vonatkozólag utasításait az alispántól venné s közvetlenül annak lenne alárendelve.

3. A rendezett tanácsú város tanácsa s tisztviselői s más alkalmazottjai a polgármestert az állami és törvényhatósági adminisztráció körüli teendőiben támogatni s annak intézkedéseit teljesíteni tartoznának.

4. A rendezett tanácsú városi önkormányzati ügyeket az intézkedésben a mai álláspontnak megfelelően szervezendő képviselő-testület, a végrehajtásban pedig a tanács és az élethossziglan választandó tisztikar, élén a kinevezett polgármesterrel képviselné.

A rendezett tanácsú városok szélesebb alapokra fektetett önkormányzati joga nemcsak meghagyandó, de az kellőleg szervezendő, hatályos felügyelet és ellenőrzés mellett még tágitandó lenne.

II. A törvényhatóságokról szóló törvények a következő irányelvek szerint módosítottanék:

A) A megyékre nézve.

1. A járásokat illetőleg:

a) A főszolgabíró a belügyminiszter előterjesztésére ő felsége által élethossziglan nevezetné ki, fizetését és nyugdíját az állami pénztárból nyerné, csak bírói vagy fegyelmi ítélettel bocsájtathatnák el, szolgálati érdekből azonban akár mikor és bárhova áthelyezhető lenne.

A szolgabírói hivatal többi tagjait, a főszolgabíróra nézve kifejezett módok szerint és feltételek mellett a belügyminiszter nevezné ki.

b) A főszolgabíró utasításait az alispántól venné s közvetlenül annak lenne alárendelve.

c) A főszolgabírónak ugy a szolgabírói személyzet többi tagjai, mint a községi csoport-biztosok is engedelmessékedni s intézkedéseit teljesíteni tartoznának.

d) A főszolgabíró ügyelne közvetlenül arra, hogy a nagy és kis községek a rájuk ruházott önkormányzati jogokat a törvények és szabályok utmutatása szerint s a közérdek kívánalmainak megfelelően gyakorolják.

Ujabb időben gyakrabban kezdik emlegetni, és pedig ugy a szakkörökben, mint a hírlapi és szakirodalom terén is járási autonomia kérdését. Egy új szerv beillesztések közigazgatási szervezetünkbe igen nagy nehézségekkel járna, nemcsak, de a hatáskör megállapítása és az intézkedésre hívott képviselőtestület szervezése is több oldalról lényeges akadályokba ütköznék, miért is minthogy a különben elég gyakran hangoztatott eszme körvonala sincsenek ez időszert még kellőleg kidomborodva, annak létesítése, egyelőre legalább, kizárandó lenne.

■ A megei központ és a városi törvényhatóságokat illetőleg:

Hét napon keresztül vágta hasadó hajnal-tól sötét estig.

A nyolcadik napon egy surbankó kocsi legényke ijedt arccal állit be Buzás uramhoz.

— Gazdum, ugyancsak szana-szét vannak ám a kecskék erdőn-mezőn, mintha senki sem vigyázna rájuk. A Fercsi gyereket sehol sem találtam.

— Nem lehet az szógám, talán másnak a nyája lesz az, nem az enyém? Ismerem én azt a gyereket.

— De biz' isten a mi nyájunk az, gazdum!

A legény addig erősködött, hogy végre is szöget ütött a gazda fejébe.

— Adta kölyke, hát szaporán, menjetek keresni!

Sokáig keresték hasztalanul, mig végre ráakadtak a nagy bükkfa alatt.

Szegény kis árva, hiába törekedett, nem csinál már keresztet az édes anyja sirjára.

Ott feküdt az ártatlan, halva. Addig vágta a fát gyerekekessel, mig az kidült s a kis kecskepásztor agyonütötte.

Buzás uram szeméből kicsordult a könny s szidta magát.

— Minek is adtam baltát a kezébe, óh minek is adtam!

Az öreg bükkfából most már nem egy, hanem két keresztet csináltatott a bánatos Buzás gazda: egyet a Fercsike, egyet meg az édes anyja sirhalmára.

A Fercsike nem árva már, ott alussza az örök álmat édes anyja mellett.

A kis fejcskájában ugyanis az a gondolat fogamzott meg, hogy ő abból a nagy bükkfából keresztet fog csinálni az édes anyja sirhalmára. Talán jobban fog nyugodni a halóporában ha abból a fából csinál neki keresztet, a mely alatt életében oly nagyon szeretett pihenni.

— De csinálók is olyat, — biztatgatá magát, hogy különb lesz, mint a kántor uram lányának a kőkeresztje, a mit a messze nagy városból hozattak.

Reggel, a mint a hajnal pirkadt, bement a fiu Buzás uramhoz és nagyon szépen kéré valamire, hogy ne tagadná meg tőle.

A gazda kíváncsian kérdezte, hogy mi legyen a kívánsága s jóízűt mosolygott a fiu féltékenységén.

— Hát egy kis baltát szeretnék gazd' uram.

— Meg lesz fiam, meg lesz! — Hát aztán minek neked az a balta?

— Valamit csinálnék vele kint az erdőben. Buzás uram megveregeti a Fercsike vállát és mondá:

— Derék ember válik belőled, Fercsi áltom, hogy szereted a munkát. — És adott neki egy kis baltát.

Nem volt senki boldogabb Fercsinél; vigan fityűrészve hajtotta ki a nyáját az erdőbe, egyenest a nagy ut felé.

Meg sem állottak egész a kiszemelt bükkfáig. Ott aztán legelőre csapta a nyáját, maga pedig hozzálátott a bükkfa kivágásához.

a) Az állami közigazgatás közvetítése a megyei, illetőleg városi hatáskörből kiszakítandó s a mennyiben a törvény és szabályrendelet vagy kormányi intézkedés arra nézve bizonyos rendelkezések tételét vagy cselekvények végrehajtását kifejezetten a törvényhatósági vagy közigazgatási bizottsághoz nem utasítaná, megyékben az alispánra, városokban a polgármesterre lenne átruházandó.

b) Az alispánt a belügyminiszter előterjesztésére a király, polgármestert ugyancsak a belügyminiszternek — de a törvényhatósági bizottság hármass kijelölésére alapítandó előterjesztésére szintén 6 felsége nevezné ki, fizetésüket és nyugdíjukat mind ketten az állami pénztárból nyernék, s hivataluktól csak bírói vagy fegyelmi határozattal lennének elbocsáthatók; az alispán azonban szolgálati érdekből áthelyezhető lenne.

c) Az alispánnak, illetőleg polgármesternek a többi törvényhatósági tisztviselők és alkalmazottak engedelmességet, illetőleg annak intézkedéseit teljesíteni tartoznának minden az állami adminisztrációra vonatkozó kérdésben.

d) A megyei tisztviselők közül a főjegyzőt tisztii ügyész s árvaszéki elnököt és bírákat, továbbá a pénztárnokot 6 felsége — és pedig az utóbbit a belügyminiszternek a törvényhatósági bizottság hármass kijelölésére alapított előterjesztésére, a többit pedig a belügyminiszter, a segéd- és kezelő személyzet tagjait végre a főispán, az alispánra vonatkozólag már jelzett módokat szerint és feltételek mellett neveznék ki.

A városi tisztviselők, a kinevezés alá eső polgármester és rendőrségi személyzet kivételével, élethossziglan választatnának.

Vége köv.

Sziporkák.

Ön ásit asszonyom, talán kicsinyel engem?

Oh nem, sokallom!

Ne ítéljétek meg az asszonyt azok után, miket „barátnők“ mondanak rólok, mert szólnak, vagy tréfálva, vagy rosszat mondanak, vagy rosszabbat a „barátnőről“.

Borzasztó, ezzel az én csuklássalommal, csak akkor szűnik meg, ha hirtelen nagyon megjegyek!

Te jön az ayósód!

Köszönöm már elmúlt!

A szerencse az erény mostoha anyja.

Oh ne mondjátok arra az asszonyra, hogy hűtlen! hü ő mindég, egyszer az egyikhez, másszor a másikkhoz.

Irodalom.

Az É p i t é s i T a n á c s a d ó című füzetes válatból Gonda Béla műszaki tanácsos és műegyetemi m. tanár közérdekű műveiből megjelent a 6-ik füzet, mely a kőműves és kőfaragó munkákra, az ács munkákra, a vas- és acél munkákra s a fahidak vasalkatrészeinek gyártására és szállítására vonatkozó részletes feltételeket tartalmazza. A füzethez a Ternava torkolati beton-zsilip sikerült rajza van mellékelve. — Az Építési Tanácsadó megjelent havi füzetekben. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetni szintén lehet rá és pedig 9 füzetre 2 frt 70 krral, 18 füzetre 5 frt 40 krral. Megrendeléseket elfogad Ifj. Nágel Ottó könyvkiadóhivatala, Budapesten a Nemzetiszínház bérházában.

É r t é k e s j u t a l m a t, nagybecsű új könyveket, díszkötésű műveket és kiváló munkákat nyerhet a „Magyar Szemle“, e kitűnő szépirodalmi heti folyóirat minden előfizetője, a ki a kedvelt s rendkívül érdekes lapnak „Játék“ rovatában közölt talányok megfejtését beküldi. Egy-egy ily jutalom néha sokszorosan felülmúlja a lap előfizetési árát. S e g a z d a g, mulatságos rovaton felül a „Magyar Szemle“ mint a legmagasabb irodalmi igényeket is teljesen kielégítő hetilap oly sok, élvezetes családi olvasmányt nyújt, hogy a hosszú téli estékre minden művelt családnak a legkellemesebb szórakoztatónak ajánlható. A „Magyar szemle“ kiadó tulajdonosa Kacvinszk Lajos, a kipróbált újságíró, szerkesztője pedig Rudnyánszky Gyula, kinek neve elég biztosíték arra nézve, hogy a „Magyar Szemle“ a legjelesebb írók és költők közleményeivel oly dúsz tartalmu, hogy az élő irodalmat a legteljesebben s igazán méltóan képviseli. Meg is kedvelte a közönség gyorsan és ma már az egész országban úgy elterjedt, hogy törekvése még az eddigénél is pompásabb tartalmával sikereit állandóakká tenni. Melegen ajánljuk mindenkinek, hogy kérjen a „Magyar Szemle“-ből mutatványt, mert akkor bizonyosan előfizet rá. A „Magyar Szemle“ előfizetési ára félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50. A kiadóhivatal (Budapest VI. ker. új-utca 14.) készséggel küld mutatványszámokat.

U j z e n e m ű v e k. Bodó Alajos fiatal zeneköltőnk től ismét egy füzet magyar eredeti népdal díszes kiadásban

jelent meg, a füzet Vidor Pálnak van ajánlva és a következő dalokat tartalmazza:

1. Nem volt nekem, szőke kis lány. 2. Vásárhelyi sétatéren Béla cigány muzsikál. 3. Sirok, sirok, nem tagadom, sirok. 4. Nossza cigány, ne légy álmos. 5. Nem engedik azt az egek. 6. Széna, széna, széna terem a réten. 7. Erdő szélén kis bokorban énekel a pacsirta. 8. Boldogtalan vagyok, mert nagyon szerettem. 9. De sok rózsá van az én hajlékomban. 10. Álmos vagyok, az éjjel nem aludtam.

Ajánljuk a zenekedvelő közönség figyelmébe. Kapható és megrendelhető a „Budapesti zenemű kiadóhivatalnál (Mimvurm A.) Károly utca 3. sz.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46 perc reggel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé d. e. 10 óra 24 perckor, d. u. 7 óra 11 p.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibusz vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 1 óra 15 perckor d. u. 3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9 perc, 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Szegedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc, éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Gőzhajózás a Tiszán.

Szegedről Szolnokra: Vasárnap és szerdán reggel 5 óraker.

Szentesről Szolnokra: Vasárnap és szerdán délelőtt 10 óra előtt nem.

Szolnokról Szegedre: Kedden és pénteken reggel 5 óraker.

Szentesről Szegedre: Kedden és pénteken délelőtt 10 óra előtt nem.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

A londoni, párizsi, müncheni, hamburgi, bécsi, badeni jockey-club elismerő irataival kitüntettek. Az 1886-iki cernóvitzi országos kiállításon díszokmány; 1885—1886-iki bécsi kutyakiállításon első osztályu okmány; a bécsi cs. kir. mezőgazdasági-egylet VI. szakosztályának (a lótenyésztés) különös elismerése 1879

és 85-ben.

Kwidza cs. kir. szab. Üditő nedve

Mosóvíz lovak részére.

Erősítésül szolgál nagyobb fárasztások előtt és után, ficamodások, az inak és izmok feszességénél stb. 1 üveggel 1 frt 40 kr.

Kwidza korneuburgi marhapora

lovak, szarvasmarha és juhok számára; jelesnek bizonyult rendszeresen adagolás mellett sok évi tapasztalás szerint mint állat-táppor étvágyhiány, vérteljes esetében s a tej javítására stb. Nagyobb doboz ára 70 kr., kis doboz 35 kr.

Kwidza szemvize, 1 üveggel 80 kr.

Kwidza Blistere, 1 tégely 3 frt o. é.

Kwidza mirigy- és tőgykenőcs, 1 tégelylyel 1 frt.

Kwidza epe-tincturája lovaknak, 1 üveggel 1 frt 50 kr.

Kwidza győgpóra baromfi számára 1 csomag 50 kr.

Kwidza lópatkó-kenőcs, érdes és töredezett paták ellen, 1 szelence frt 1.25.

Kwidza kutya-labdacsai, 1 dobozzal 1 frt.

Kwidza kórömpora, 1 üveggel 70 kr.

Kwidza görös-pirulái lovak és szarvasmarhák számára, 1 pléhszelence. 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza erőtápláléka lovak és szarvasmarhák számára, 15 db. pi ulát tartalmazva, 60 kr.

Kwidza köszvényfolyadék a rég kipróbált háziszert.

Ara 1 frt. Csakis az ide mellékelte védjeggyel valódi.

Naponkint postaszékküldés a föletét: Kwidza Ferenc János, cs. kir. osztrák- és román-udvari szállító, kerületi gyógyszer-tára által Korneuburghban Bécs mellett. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznél Budapesten.

P É N Z T

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre vidéki takarékpénztári részvényekre, részlet-ivekre. arany- és ezüst penzneműekre bármily összegig olesón ad

Löry J. banküzlete

Budapest, IV., hatvani-u. 17.